

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 233/2021
03.02.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љиљана Цонић, адвокат из ..., против туженог мал. ББ чији је законски заступник мајка ВВ из ..., и тужене ВВ из ... чији је пуномоћник у поступку по ревизији Светлана Васић, адвокат из ..., ради измене одлуке о висини издржавања, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 119/20 од 02.09.2020. године, на седници одржаној дана 03.02.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 119/20 од 02.09.2020. године и предмет враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П2 1129/19 од 25.11.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужилац да доприноси издржавању мал.ББ и плаћа износ од 300 евра месечно почев од 18.06.2018 године па надаље док за то постоје законски услови до 10-ог у месецу за текући месец уплатом на текући рачун законске заступнице тужене ВВ који се води код банке. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да законској заступници ВВ, на име трошкова поступка исплати износ од 43.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 119/20 од 02.09.2020. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужилац АА из ... да на име свог дела доприноса за издржавање мал. ББ из ... плаћа износ од 360 евра месечно сваког 01. до 10-ог у месецу за текући месец почев од 18.06.2018 године па у будуће док за то постоје законски услови, уплатом на текући рачун законске заступнице мал. туженог, мајке ВВ који се води код ... банке. Одбијен је, као неоснован део тужбеног захтева тужиоца за смањење његовог дела доприноса у издржавању мал. ББ за износ од 60 евра месечно почев од 18.06.2018 године док за то постоје законски разлози. Одређено је да се овом пресудом мења пресуда Основног суда у Новом Саду П2-1226/16 од 17.10.2016 године у ставу трећем изреке. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су изјавили ревизију, из свих законом прописаних ревизијских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...87/18), па је нашао да је ревизија тужених основана.

Према утврђеном чињеничном стању, брак тужиоца и тужене ВВ споразумно је разведен правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1226/16 од ...2016. године, којом је одређено да се самостално вршење родитељског права над мал. ББ, сином парничних странака, поверава мајци ВВ, а отац АА је обавезан да на име издржавања мал. ББ плаћа износ од по 1.000 евра месечно почев од 01.07.2016. године, па убудуће док за то постоје законски разлози, који износ је досуђен по споразуму, без утврђивања потреба детета и потреба и могућности родитеља. У време доношења ове пресуде, мал.тужени ББ је био у старосној доби од 14 месеци живота. Тужилац је у овереној изјави од 19.11.2018 године, која је суду достављена у оригиналу, навео да је износ од 1.000 евра који је обавезан да плаћа требало да подмири издржавање детета али и издржавање његове бивше супруге која је била студент, без редовних примања, на шта је он пристао, а месечне потребе мал. ББ су у том моменту биле вишеструко мање. Навео је да издржавању мал. ББ треба да доприносе оба родитеља, а потребе малолетног детета су максимално 50.000,00 динара месечно, с тим што је тражио да суд утврди и допринос законске заступнице и обавезе је да и она доприноси издржавању мал. ББ. Навео је да се његова породична ситуација изменила након што је донета пресуда којом је утврђена његова обавеза, утолико што је склопио нови брак из ког има ћерку, мал. ГГ која је рођена ...2018.године, према којој сада има законску обавезу издржавања. Његова садашња супруга не ради, живе у ..., а могућност да она тамо добије запослење за сада није извесна. У погледу захтева првостепеног суда да се изјасни о висини својих месечних примања, тужилац је навео да такви подаци представљају пословну тајну клуба у ком игра, па се на ову околност није изјаснио. Навео је да због повреда у претходној сезони често није играо и да је због тога примао умањене износе плате, а имао је и трошкове због лечења. То је био разлог да није могао да прихвати понуде за прелазак у друге клубове у којима би био боље плаћен и остварио добит од трансфера, али на ову околност везану за повреде као ни на околност да су му месечна примања након одласка у иностранство мања од оних које је имао у време доношења судске одлуке којом је утврђена његова обавеза на име издржавања, није пружио доказе. У наведеном изјашњењу, тужилац се није изјашњавао ни о висини трошкова које на месечном нивоу има као ни о висини трошкова његове породице у ..., нити је суду поднео било који доказ или податак на основу ког би суд могао да утврди њихове месечне потребе, осим што је паушално навео да има велике издатке на име закупа стана, комуналних трошкова, набавке робе и услуга за себе и своју садашњу супругу и мал. ГГ, без навођења конкретних новчаних износа ових издатака. Законска заступница је потребе мал. ББ определила у износу од 1.400 евра месечно, и уз раније означене трошкове од 500-600 евра месечно, навела да на календарском узрасту од 4 године, мал. ББ има и додатне трошкове на име одласка на зимовање, бањско лечење због дијагностикованог ларингитиса, и трошак похађања приватне школе страног језика. Своје потребе определила је у износу од 500 евра месечно, који износ јој обезбеђују родитељи, с обзиром да нема сопствених прихода, а пријављена је код НСЗ. У погледу прихода тужиоца истакла је да она са тужиоцем од развода и његовог одласка у ... нема комуникацију и не зна поуздано колики су му приходи али наводи да јој је тужилац пре одласка говорио да ће му месечна зарада бити 10.000 евра уз обећање да ће им слати и већи износ од договореног споразумом.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев, закључујући да тужилац није пружио суду релевантне и поуздане доказе да су се промениле околности на основу којих је донета претходна одлука, који би оправдавали смањење доприноса за издржавање малолетног детета који је тужилац у обавези да плаћа.

Другостепени суд је укинуо првостепену пресуду након одржане расправе и применом одредаба чланова 160. и 164. Породичног закона, закључио да су се промениле околности на основу којих је донета претходна одлука и то на тај начин да оправдавају смањење доприноса за издржавање малолетног ББ, који је тужилац у обавези да плаћа, из којих разлога је ова обавеза утврђена на износ од 360 евра месечно. Навео је да без обзира на чињеницу да тужилац није пружио доказ о висини прихода које остварује као професионални ... јер је то по његовим наводима пословна тајна, на страни тужиоца су без сумње наступиле измењене околности, закључењем новог брака и рођењем још једног детета, које оправдавају смањење раније утврђене обавезе.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијским наводима тужених указује на то да се у поступку одлучивања о тужбеном захтеву тужиоца пред другостепеним судом учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. и 231. Закона о парничном поступку.

Наиме, како то произлази из разлога датих у другостепеној одлуци, околности које су оправдавале измену одлуке о висини доприноса који је тужилац у обавези да плаћа у односу на малолетно дете, налазе се искључиво на страни тужиоца и односе се, претежно, на његово материјално стање, које је, по оцени тог суда, лошије у односу на његово материјално стање које је постојало у време доношења претходне одлуке о издржавању.

Међутим, у тренутку доношења претходне одлуке о висини доприноса за издржавање, заједничко малолетно дете парничних странака је било узраста од 14 месеци, док у време одлучивања у овом поступку, оно има 4 године. Дакле, осим што је несумњиво да су потребе малолетног детета веће због саме чињенице да је оно сада старије, са више потреба, потребно је имати у виду и то да дете има и ваннаставне активности које су свакако у његовом најбољем интересу.

У поступку је било очигледно и неспорно то да тужилац своје материјално стање није презентовао суду, јер по његовим наводима зарада професионалног ... у представља пословну тајну, већ је у писаној изјави износио паушалне наводе о расходима без одређивања новчаних износа. При том, потребно је имати у виду да је терет доказивања свих ових чињеница био на тужиоцу, а он се о истима није изјаснио, односно непотпуно се изјаснио, због чега просто навођење евентуалног погоршања материјалног стања родитеља, само по себи, није довољно да оправда одлуку о смањењу доприноса за издржавање.

Према одредби члана 27. став 1. Конвенције о правима детета, свако дете има право на животни стандард примерен физичком, менталном, духовном, моралном и друштвеном развоју детета, с тим што родитељи и друга лица одговорна за децу, имају првенствено одговорност да, у оквиру својих способности и финансијских могућности обезбеде животне услове за развој детета.

Породичним законом („Службени гласник РС“ број 18/05...6/15) чланом 154. став 1. прописано је да малолетно дете има право на издржавање од родитеља. Чланом 160. прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималном износу издржавања (став 1.), да потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивања издржавања (став 2.), да могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3.). Одредбом члана 162. став 3. прописано је да ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужника издржавања. Одредбом члана 6. став 1. прописано је да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Оба родитеља по закону треба да доприносе издржавању своје малолетне деце, јер би иначе била угрожена њихова егзистенција. При том, родитељи су дужни да деци омогуће најмање такав ниво животног стандарда какав уживају они и да по потреби средства обезбеде и додатним радом, уз смањење својих личних расхода који су нужни за њихову егзистенцију. Према томе, како је тужилац активни професионални ..., правилна примена материјалног права налагала је потребу да се у потпуности и истинито утврде његове материјалне прилике, а нарочито у периоду који непосредно претходи доношењу пресуде, те да ли је у могућности да поред издржавања нове породице, обезбеди издржавање свог малолетног детета у износу досуђеном ранијом одлуком, а ако није, мора да докаже промењене околности које оправдавају смањење. Ово из разлога што је дете поверено мајци на самостално вршење родитељског права, што нужно подразумева не само новчане издатке, већ свакодневну бригу о дететовој исхрани, одевању, хигијени, те пажњу у целини која је детету његовог узраста неопходна. Правилна и потпуна оцена свих ових околности неопходна је јер је само онда одлуку о висини доприноса за издржавање детета могуће донети у његовом најбољем интересу.

Како се не може поуздано закључити зашто је другостепени суд смањио досадашњи износ на име издржавања малолетног детета, то је основан ревизијски навод тужених којим се указује на постојање битних повреда одредаба парничног поступка што даље укидање другостепене одлуке чини нужним.

У поступку поновног одлучивања, суд ће имати у виду примедбе на које је указано у овом решењу, па ће изнова ценити све околности које утичу на одлуку о висини доприноса за издржавање, те затим, водећи рачуна о свим овим околностима али и о најбољем интересу детета, проценити да ли су испуњени услови за примену члана 164. Породичног закона, и за утврђивање обавезе издржавања у нижем износу.

Сходно свему наведеном, применом одредбе члана 415. став 1. одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић